

Polsko - Ukraiński Konkurs Fizyczny
“Lwiątko – 2004” klasy IV-V liceum i technikum

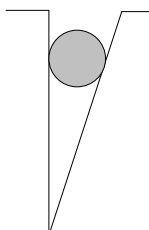
Zadania 1 - 10 za 3 punkty

1. W konkursie LWIĄTKO, obok nagród książkowych, przyznawane są honorowe tytuły: taon, kaon i hiperon Ω . Są to nazwy cząstek elementarnych (kaon to inaczej mezon K). Według Modelu Standardowego, spośród wymienionych cząstek, z kwarków (lub antykwarków) zbudowane są

- A. wszystkie trzy,
- B. tylko taon i kaon,
- C. tylko kaon i hiperon Ω ,
- D. tylko taon i hiperon Ω ,
- E. tylko hiperon Ω .

2. Rysunek pokazuje kulę włożoną w podłużną szczelinę. Wartości sił nacisku kuli na lewą i prawą ściankę szczeliny oznaczmy F_L , F_P . Nie występuje tarcie. Zachodzi związek

- A. $F_L = F_P \neq 0$,
- B. $0 = F_L < F_P$,
- C. $0 \neq F_L < F_P$,
- D. $F_L > F_P$,
- E. $F_L = F_P = 0$.

3. Pozytony mogą anihilować

- A. z protonami,
- B. z pozytonami,
- C. z elektronami,
- D. z antyelektronami,
- E. z kwantami gamma.

4. Która z podanych przemian jest przemianą alfa?

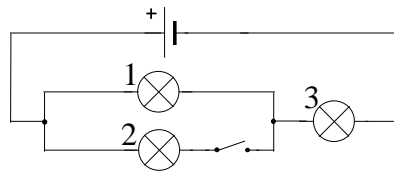
- A. ${}^{143}_{56}\text{Ba} \rightarrow {}^{142}_{56}\text{Ba}$
- B. ${}^{210}_{85}\text{At} \rightarrow {}^{206}_{83}\text{Bi}$
- C. ${}^{225}_{88}\text{Ra} \rightarrow {}^{225}_{89}\text{Ac}$
- D. ${}^{45}_{26}\text{Fe} \rightarrow {}^{43}_{24}\text{Cr}$
- E. Żadna z wymienionych

5. Na drodze wiązki niespolaryzowanego światła ustawiono dwa polaryzatory X i Y, o wzajemnie prostopadłych kierunkach polaryzacji, w wyniku czego wiązka została całkowicie wygaszona. Zamierzamy dodać trzeci polaryzator Z, w takim położeniu, by część wiązki mogła przejść wszystkie trzy. Polaryzator Z należy ustawić

- A. koniecznie przed X i Y,
- B. koniecznie za X i Y,
- C. koniecznie pomiędzy X i Y,
- D. gdziekolwiek przed, za lub pomiędzy.
- E. W ogóle nie jest to możliwe.

6. Jak zmieni się jasność (identycznych!) żarówek, gdy zamkniemy wyłącznik? Bateria ma znikomy opór wewnętrzny.

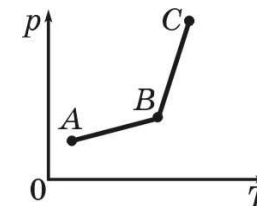
- A. 1 przygaśnie, 3 zaświeci jaśniej.
- B. 1 zaświeci jaśniej, 3 przygaśnie.
- C. 1 przygaśnie, 3 nie zmieni jasności.
- D. 1 nie zmieni jasności, 3 zaświeci jaśniej.
- E. 1 i 3 przygasną.

© Copyright by I SLO Warszawa

7. Jak zmienia się objętość gazu doskonałego w trakcie procesu ABC pokazanego na wykresie?

- A. Na etapie AB — zwiększa się, BC — zmniejsza się
- B. Na etapie AB — zmniejsza się, BC — zwiększa się
- C. Na etapie AB — zmniejsza się, BC — nie zmienia się
- D. Na etapie AB — zwiększa się, BC — nie zmienia się
- E. Na etapie AB — zwiększa się, BC — zwiększa się

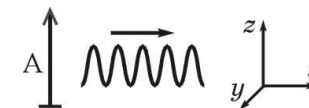
8. Z łuku wypuszczono pionowo w górę strzałę. Na wysokości 15 m jej energia kinetyczna zmalała 1,5 raza w stosunku do początkowej. Na jaką wysokość wzniesie się strzała? Opory ruchu pomijamy.

- A. 50 m.
- B. 45 m.
- C. 25 m.
- D. 22,5 m.
- E. 20 m.

9. Z dwóch dział wystrzelono dwa pociski pod jednakowym kątem do poziomu. Załóżmy, że można pominąć opory ruchu. Jeden z pocisków upadł dwa razy dalej, niż drugi. Czas jego lotu był

- A. 2 razy mniejszy.
- B. $\sqrt{2}$ raza mniejszy.
- C. $\sqrt{2}$ raza większy.
- D. 2 razy większy.
- E. 4 razy większy.

10. Maszt antenowy A wypromieniowuje falę radiową (rysunek). Jaki kierunek ma zmieniający się wektor $\vec{E}$ (natężenie pola elektrycznego), a jaki wektor $\vec{B}$ (indukcja magnetyczna)?

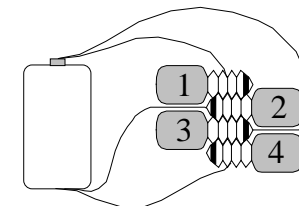

- A. $\vec{E} \parallel \text{OX}$; $\vec{B} \parallel \text{OX}$.
- B. $\vec{E} \parallel \text{OY}$; $\vec{B} \parallel \text{OZ}$.
- C. $\vec{E} \parallel \text{OZ}$; $\vec{B} \parallel \text{OY}$.
- D. $\vec{E} \parallel \text{OZ}$; $\vec{B} \parallel \text{OZ}$.
- E. $\vec{E} \parallel \text{OX}$; $\vec{B} \parallel \text{OY}$.

Zadania 11 - 20 za 4 punkty

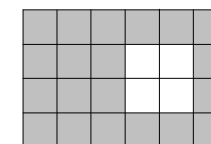
11. Żarówki stykają się gwintami. Które z nich będą świecić?

- A. Wszystkie.
- B. tylko 1 i 4.
- C. Tylko 1 i 3.
- D. Tylko 2 i 3.
- E. Żadna.

12. W płaskiej prostokątnej blaszce o wymiarach 4 cm $\times$ 6 cm wycięto kwadratowy otwór (rysunek). W rezultacie środek masy blaszki przesunął się o

- A. 2 mm,
- B. 2,5 mm,
- C. 4 mm,
- D. 5 mm,
- E. 10 mm.

13. Czas połowicznego rozpadu pewnego izotopu wynosi dwie doby. Jaka część początkowej liczby jąder tego izotopu rozpadnie się w ciągu trzeciej doby?

- A. ok. 37,5%
- B. ok. 35,4%
- C. ok. 20,7%
- D. ok. 14,6%
- E. ok. 12,5%

14. Gdy zawieszony na nitce jednorodny sześcian zanurzono całkowicie w wodzie, siła naprężenia nici zmniejszyła się 5/3 raza. Jaka jest gęstość materiału, z którego wykonano sześcian?

- A. 400 kg/m³.
- B. 600 kg/m³.
- C. 1670 kg/m³.
- D. 2500 kg/m³.
- E. 2670 kg/m³.

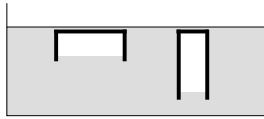
15. Na końcach lekkiej dźwigni dwustronnej, znajdującej się w dużym, pustym akwarium, wiszą w równowadze dwa ciężarki: żelazny i aluminiowy. Co nastąpi, gdy do akwarium nalejemy wody?

- A. Równowaga nie zostanie naruszona.
- B. Przeważy ciężarek żelazny.
- C. Przeważy ciężarek aluminiowy.
- D. Odpowiedź zależy od mas ciężarków.
- E. Odpowiedź zależy od stosunku długości ramion dźwigni.

16. Izolowane cieplnie naczynie podzielone jest na dwie części. W jednej znajduje się gaz, w drugiej jest próżnia. Gaz nie jest doskonały – między cząsteczkami występują nieznaczne siły przyciągania. W pewnej chwili usuwamy przegrodę. Jak zmieniają się: T – temperatura gazu, U – jego energia wewnętrzna, S – jego entropia?

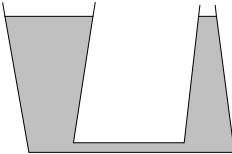
- A. U , T , S nie zmieniają się.   B. U , T nie zmieniają się, S wzrośnie.
 C. U nie zmienia się, T , S wzrosną.   D. U nie zmienia się, T zmniejsza się, S wzrośnie.
 E. U , T zmniejszają się, S wzrośnie.

17. Dwie zlewki, o jednakowych ciężarach i objętościach, odwrócone do góry dnem, zanurzono w wodzie. Całe początkowo znajdujące się w nich powietrze zostało zamknięte. Co możesz powiedzieć o 1) siłach potrzebnych, aby utrzymać zlewki pod wodą? 2) siłach wyporu działających na zlewki?

- A. 1), 2) – jednakowe.
 B. 1), 2) – mniejsza w przypadku wąskiej zlewki.
 C. 1), 2) – mniejsza w przypadku szerokiej zlewki.
 D. 1) – mniejsza w przypadku wąskiej zlewki, 2) – jednakowe.
 E. 1) – mniejsza w przypadku szerokiej zlewki, 2) – jednakowe.

18. Na rysunku pokazano naczynia połączone, mające przy podstawie jednakowe pola przekroju. Wypełnione są wodą o temperaturze pokojowej. Rozszerzalność cieplną naczyń można pominąć.

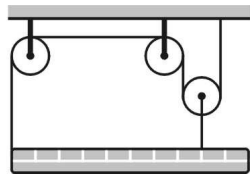

- A. Jeśli podgrzejemy jedno z naczyń, woda popłynie w stronę drugiego naczynia.
 B. Jeśli podgrzejemy jedno z naczyń, woda popłynie w stronę tego właśnie naczynia.
 C. Niezależnie od tego, które naczynie podgrzejemy, poziom wody będzie się równomiernie podnosił w obu naczyniach.
 D. Niezależnie od tego, które naczynie podgrzejemy, woda popłynie w stronę prawego.
 E. Niezależnie od tego, które naczynie podgrzejemy, woda popłynie w stronę lewego.

19. Kamień o masie m i objętości V zrzucono z wysokości H nad powierzchnią jeziora o głębokości h . O ile łącznie wzrosła energia wewnętrzna wody, kamienia i powietrza w wyniku spadku kamienia na dno jeziora? Gęstość wody ρ .

- A. mgH .   B. $mg(H - h)$.   C. $mg(H + h)$.   D. $mg(H - \rho Vh/m)$.   E. $mg(H + h - \rho Vh/m)$.

20. Płet o masie 24 kg pozostaje w równowadze, wisząc na niciach przełożonych przez bloki (rysunek). Jaką masę ma ruchomy blok, jeśli nici można uważać za nieważkie?

- A. 1 kg.   B. 2 kg.   C. 3 kg.   D. 4 kg.
 E. Inna odpowiedź.

Zadania 21 - 30 za 5 punktów

21. Niezidentyfikowany obiekt latający mknie w kierunku Ziemi ze stałą szybkością $0,6c$ ($c \approx 300\,000$ km/s). Sygnał radiowy wysłany z Ziemi i odbijający się od obiektu właśnie wrócił na Ziemię po 200 sekundach od momentu wysłania. Jak daleko znajduje się pojazd?

- A. 12 mln km.   B. 24 mln km.   C. 30 mln km.   D. 37,5 mln km.   E. 42 mln km.

22. Z obserwacji Plutona i jego dużego księżycza Charona wynika, że średnia odległość między nimi wynosi ok. 20 000 km, a okres obiegu Charona wokół Plutona 6,4 doby. Na tej podstawie można obliczyć

- A. masę Plutona,   B. masę Charona,   C. sumę ich mas,   D. iloczyn ich mas.
 E. Nie można obliczyć żadnej z wymienionych wielkości.

23. Dwie metalowe kule, jedna o średnicy 1 cm i ładunku +4 nC, druga o średnicy 4 cm i ładunku +6 nC znajdowały się w pewnej odległości od siebie. Następnie kule zetknięto i rozsunięto z powrotem na tę samą odległość. W rezultacie siła ich wzajemnego oddziaływania w przybliżeniu

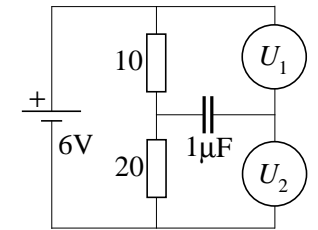
- A. zmalała 16 razy,   B. zmalała 1,5 raza,   C. nie zmieniła się,
 D. wzrosła 25/24 raza,   E. wzrosła 1,5 raza.

24. Jeden proton spoczywa (względem nas), a drugi porusza się z relatywistyczną szybkością v . Środek masy obu cząstek to taki punkt, że w związanym z nim układzie odniesienia prędkości cząstek są wektorami przeciwnymi. Środek masy porusza się zatem (względem nas) z szybkością

- A. $v/2$,   B. mniejszą od $v/2$,   C. większą od $v/2$,
 D. mniejszą od $v/2$, gdy $v < c/2$, większą od $v/2$, gdy $v > c/2$,
 E. większą od $v/2$, gdy $v < c/2$, mniejszą od $v/2$, gdy $v > c/2$.

25. Jakie wartości napięcia U_1 , U_2 pokazują woltomierze? Opory oporników podane są w omach. Opór wewnętrzny baterii można pominąć. Przyrządy są identyczne, o dużym oporze wewnętrznym, a obwód jest zamknięty od dłuższego czasu.

- A. 0 V, 0 V.   B. 2 V, 4 V.   C. 3 V, 3 V.
 D. 6 V, 0 V.   E. 0 V, 6 V.

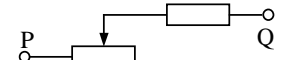

26. Wokółziemskiej orbicie Księżyca jest w przybliżeniu okręgiem. Masa Księżyca to około $7 \cdot 10^{22}$ kg, jego szybkość na orbicie – ok. 1 km/s. Jaką wartość ma energia wiązania układu Ziemia-Księżyc?

- A. ok. $7 \cdot 10^{28}$ J.   B. ok. $3,5 \cdot 10^{28}$ J.   C. ok. $11 \cdot 10^{28}$ J.   D. ok. $6 \cdot 10^{39}$ J.   E. zero.

27. Opornica suwakowa ma długość 10 cm i 200 zwojów drutu. Jeden zwoj ma opór $0,5 \Omega$. W jakiej odległości od prawego końca należy ustawić suwak, aby na opornicy wydzielano się w każdej sekundzie możliwie najwięcej ciepła? Opornik ma opór 40Ω ; przyjmujemy, że napięcie między punktami P i Q nie ulega zmianom.

- A. 0 cm.   B. 2 cm.   C. 4 cm.   D. 6 cm.   E. 8 cm.

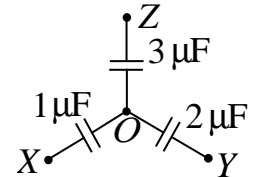

28. Dwie aluminiowe kule, tych samych rozmiarów ale jedna wydrążona w środku i przez to 4 razy lżejsza, spadają w powietrzu z dużej wysokości, połączone długą nicią. Po długim czasie, niewysoko nad ziemią, nić ulega zerwaniu. Z jakim, co do wartości, przyspieszeniem poruszać się będzie zaraz potem wydrążona kula? Przyjmij, że $g = 10 \text{ m/s}^2$.

- A. 10 m/s^2 .   B. 15 m/s^2 .   C. 25 m/s^2 .   D. 40 m/s^2 .   E. 50 m/s^2 .

29. Trzy kondensatory początkowo były nienaładowane. Przyłączono je do punktów X, Y, Z (rysunek), których potencjały są równe odpowiednio 1, 2 i 3 V. Potencjał punktu O, to

- A. 1,50 V.   B. 1,67 V.   C. 2,00 V.   D. 2,33 V.   E. 2,67 V.

30. Małpa o masie m usiłuje utrzymać się na sznurze, mając po drugiej stronie przeciwwagę tylko o masie $0,8m$. Z jakim przyspieszeniem małpa musi przesuwać się ku górze względem sznura, żeby utrzymać się na stałej wysokości? Blok i sznur są bardzo lekkie i poruszają się bez tarcia.

- A. $1,8g$.   B. $\frac{5}{9}g$.   C. $\frac{4}{9}g$.   D. $0,25g$.
 E. W ogóle nie jest to możliwe.

